

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ
ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 47
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ _____

ΑΤΗ
Η
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ
ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

ΤΗΣ 24^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1919
ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΚΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΡΚ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΤΥΠΟΙΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΜΙΧ. ΜΑΝΤΖΕΒΕΛΑΚΗ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1919

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2909.

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Γ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

τῆς 24ης Φεβρουαρίου 1919

Οἱ Δωδεκανήσιοι ἐχόμενοι στερρῶς τῶν πατρίων, ἀποβλέποντες εἰς ἓν, μόνον ἓν, ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ, τὴν πραγματοποιήσιν πόθου ἑκατονταετηρίδων, κινοῦνται μίαν γενικὴν καὶ μεγίστην κίνησιν ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον, ὅπου ἂν εὐρίσκωνται, παμπληθεῖς ἑκασταχοῦ.

Ἐν ταῖς νήσοις μένει μέρος, ὅσοι διεσώθησαν τῆς παρούσης τρικυμίας, ἥτις ἐξαπολυθεῖσα ὑπὸ τῆς ξενοκρατίας ἐπεσώρευσε ἐκεῖ τὰς πληγὰς τοῦ Φαραώ. Καὶ ἐν τούτοις παραμένουν, ὅσοι μένουσιν ἐκεῖ, πάσχοντες, ἀλλ' ἥρωες, εὐσταθεῖς ἐν τῇ φρουρῇ τῶν ἰδεωδῶν αὐτῶν.

Θέλετε τεκμήριον ἓν ἐκ τῶν ἀπείρων ὅσα ἐτεκμήρωσαν ἐσχάτως, ὅτι ἡ Δωδεκάνησος βαίνει ἀναλλοίωτος ἐπὶ τοῦ προγράμματός της, ὅπερ γενεὰ ἐκάστη παραδίδει τῇ ἐτέρᾳ, θέλετε ἀπόδειξιν τοῦ φρονήματος ἐκεῖ; Ἀναγνώσατε ἔγγραφον, τελευταῖον ψήφισμα ὅλης τῆς Δωδεκανήσου, ὑπογεγραμμένον δὲ ὑπὸ προσωπικοτήτων καὶ ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ, ὡς ἀντιπροσώπων του, ὅλου τοῦ συμπλέγματος. Διὰ λόγους εὐνοήτους παραλείπονται ἐκ τούτου αἱ ὑπογραφαὶ αὐτῶν.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

Εἰς ΑΘΗΝΑΣ

Ἐρίτιμοι συμπολῖται,

«Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ὅλων τῶν Δωδεκανήσων μετ' ἀγωνίας
«ἀναμένει τὴν εὐλογημένην ὥραν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν προαιω-
«νίων πόθων του. Φρονεῖ δὲ ὅτι ἐσήμανεν ἡ ὥρα αὕτη, ἀφ' ὅτου
«ἡ Μήτηρ Ἑλλάς, ὑπὸ τὴν Ἡγεσίαν τοῦ Μεγάλου Ἀρχηγοῦ εὔρε
«τὴν ὁδὸν τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου της. Ἦδη ὁπότε λαοὶ
«ἄγνωστοι καὶ ἀνώνυμοι ἐν τῇ Ἱστορίᾳ, λαμβάνουσι τὴν ἐθνικὴν
«τῶν ἀποκατάστασιν, ὁ ἀρίγνωστος καὶ μεγαλῶνυμος ἐν τῇ Ἱστο-
«ρίᾳ Ἑλληνικὸς λαὸς θέον νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς τὴν πλήρη ἐθνικὴν
«του ἀποκατάστασιν καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ μέρη, συμφώνως πρὸς τὰς
«ἐπαγγελίας τῶν Μεγάλων Συμμάχων καὶ Νικητῶν, εἰς τὸν θρίαμ-
«βον τῶν ὁποίων οὐκ ὀλίγον συνεβάλετο καὶ ἡ Βουλγαροκτόνος
«Ἑλληνικὴ λόγχη. Ταῦτα πάντα ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ Ἑλληνικὸς
«Λαὸς τῶν Δωδεκανήσων, ὅστις καὶ εἰς τὰς τάξεις τοῦ Νικηφόρου
«Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἀντεπροσωπεύθη καὶ ἐν τῷ Ἀμερικανικῷ

«Στρατῶ οὐκ ὀλίγους κατηρίθμησεν, ἐπαναπαύεται ἐπὶ τοῦ αἵμα-
«τος, τὸ ὅποιον ἔχυσεν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ εἰς τὰς φιλε-
«λευθέρους ἀρχὰς τῶν Συμμάχων.

«Ἄλλ' οὐτε ταῦτα πάντα, οὔτε ἡ **Ἱταλικὴ τρομοκρατία** ἡ
«**τόσον βαρέως τὰ στήθη αὐτοῦ πιέζουσα**, θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ
«συγκρατήσῃ τὴν ὑπερεκχειλίσασαν ἀγωνίαν τοῦ ἀπὸ πάσης ἐκδη-
«λώσεως, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἀπόλυτος ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸν Μέγαν
«Ἡγέτην μας. Διότι δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι οὐδεμία ὕλική ἢ ἡθικὴ
«δύναμις δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν ἀγωνιῶντα τοῦτον λαὸν ἄλ-
«λην λύσιν πλὴν τῆς ἐνδεδειγμένης, ἥτις εἶναι ἡ **Ἑνωσις αὐτοῦ**
«**μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος**. Εἰς ταύτην θὰ ἐπιμείνῃ **μέχρι**
«**θανάτου**, ἀφ' οὗ καὶ οἱ ἐνταῦθα ἀλλογενεῖς καὶ πρὸ πάντων οἱ
«Μωαμεθανοὶ ταύτην καὶ μόνην θεωροῦσιν ὡς τὴν μᾶλλον συμφέ-
«ρουσαν εἰς τὰς νήσους. Τόση δὲ εἶναι ἡ ἐμμονὴ πάντων εἰς τὴν
«λύσιν ταύτην, ὥστε πᾶσα ἄλλη θὰ προκάλει τὴν θλιβεράν ἐπα-
«νάληψιν τῆς Ἱστορίας τῆς Πάργας.

«Τὴν ἀκλόνητον ταύτην ἐμμονὴν τοῦ Λαοῦ τῶν Δωδεκανήσων
«εἰς τὸν μοναδικὸν πόθον των, **τὴν Ἑνωσιν μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλ-**
«**λάδος** διατρανώσατε ἀπὸ μέρους ἡμῶν, οἵτινες καὶ πρότερον διὰ
«τοῦ.....ἐγράψαμεν τὰ αὐτὰ πρὸς τοὺς κραταιοὺς
«νικητὰς Συμμάχους Ἀμερικὴν, Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν, ἐπιδί-
«δοντες ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἀντίγραφον τῆς παρούσης μας εἰς τοὺς
«αὐτόθι ἀντιπροσώπους των ὡς καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξω-
«τερικῶν τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος».

Τὸ ψήφισμα τοῦτο τῆς Δωδεκανήσου ὁμιλεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ.

Οἱ Δωδεκανήσιοι ἐπίσης ὅσοι πρόσφυγες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀδελ-
φὴν Γαλλίαν, ὡς ἐργάται, ἄπειροι, χιλιάδες καὶ ἐκεῖ, συγκεντροῦν-
ται ἐν Μασσαλίᾳ καὶ κηρύττουν καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτὰ κηρύγματα με-
τοὺς ἄλλους ἀδελφούς: **Ἑνωσιν ἢ θάνατον**.

Ἐν Ἀμερικῇ ἐπίσης, ὅσοι ἀπὸ ἐτῶν ἐκεῖ εἶναι ἐγκατεστημένοι,
ὅσοι πρόσφυγες ὡσαύτως ἄσυλον ἐζήτησαν εἰς τὴν ἐλευθέραν
χώραν τῶν μεγάλων ἰδεῶν, καὶ ἐκεῖ ὁμόθυμοι, ἡνωμένοι ἐν τοῖς
πόθois, **Ἑνωσιν ἢ θάνατον** καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν.

Οἱ ἐν Αἰγύπτῳ παροικοῦντες, χιλιάδες καὶ ἐκεῖ, συνελθόντες
κατὰ τόπους ἀπηυθύνθησαν καὶ οὗτοι ἐν μιᾷ μόνη φωνῇ πρὸς τὴν
Συνδιάσκεψιν: **Ἑνωσιν ἢ θάνατον** καὶ αὐτοὶ κῆρυγάζοντες.

Ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, παροικία καὶ ἐκεῖ ἐκ πολλῶν
ἐκατοντάδων, **Ἑνωσιν ἢ θάνατον** διεκήρυξαν καὶ οὗτοι.

Οἱ ἐν τῇ Θεσσαλονίκῃ πρόσφυγες καὶ στρατιῶται, ὅσοι ἐπέ-
ζησαν τοῦ πολέμου, τῶν τραυμάτων τῶν μαχῶν, μάρτυρες ἐκού-
σαιοι, μίαν μόνην θέλησιν διετύπωσαν καὶ οὗτοι: **Ἑνωσιν ἢ θά-
νατον**.

Ἄλλ' ἡ κίνησις αὕτη, ἡ ἡφαιστειώδης αὕτη ἔκρηξις αἰσθήματος ἐκτραφέντος ἐπὶ αἰῶνας, εὔρε τὸ κορύφωμά της πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐν τῇ Συνελεύσει ἐκείνῃ τῶν προσφύγων, ἐξορίστων καὶ τῶν ἀποκεκλεισμένων, ὅσοι νοσταλγοὶ Ὀδυσσεῖς, ἐπὶ τόσα ἔτη τόρα φεύγοντες μαρτύρια, αὐτόπται μάρτυρες αὐτοὶ τοῦ θανάτου τῶν συντρόφων ἀπὸ νέους Κύκλωπας, εἶχον εὖρη ἄσυλον εἰς τὸν Πειραιᾶ, Ἀθήνας καὶ εἰς τὰ περίχωρα.

Ἀνυπόμονοι, λαὸς ὁ θερμότατος ἐξ ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν τμημάτων, θέλοντες ἀνάπαυσιν ἐκ τῶν συμφορῶν αὐτῶν, θέλοντες ἐπίσπευσιν τῆς πληρώσεως τῶν πόθων, ἐξεδήλωσαν τοσάκις τὴν ἀπόφασιν νὰ συνέλθωσιν εἰς ἓν καὶ μιᾷ καρδίᾳ πάντες. νὰ διακηρύξωσιν, ὅτι μία μόνη ἰδέα διευθύνει τὴν ψυχὴν των, ὅτι ἓν ἰδανικὸν ἔχει ἀπερροφημένην τὴν διάνοιαν αὐτῶν.

Καὶ ἐζήτησαν τοσάκις Γενικὴν συνέλευσιν, ἀνυπόμονοι αὐτοί, τρέμοντες πρὸ τῆς ἰδέας μὴ παρέλθῃ ὁ καιρὸς, καὶ φανῶσιν ἦσσονες τοῦ καθήκοντος αὐτῶν. Ἔτρεμον πρὸ τῆς ἰδέας μὴ εἶναι αὔριον ἀργά, μὴ ἀπολεσθῇ εὐκαιρία, ἀναμενομένη αἰῶνας, ἡ σημερινὴ εὐκαιρία, ὅτε κρίνεται ἡ τύχη τῆς περιουσίου χώρας, ἥτις τοὺς ἐγέννησε, καὶ δὲν συντελέσωσι καὶ αὐτοὶ εἰς σωτηρίαν καὶ ἀπελευθέρωσιν τῆς ἀγαπητῆς των γῆς.

Καὶ ἐπὶ τῷ φόβῳ τούτῳ ἀπευθύνουν ἔγγραφον πρὸς τὴν Ἀντιπροσωπείαν των, εἰκονίζον τὴν ὁρμὴν τῆς φιλοπατρίας των.

Ἀναγνώσατε καὶ τοῦτο.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΤΙΜΟΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΝ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

Οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι Δωδεκανήσιοι πεποιθότες ὅτι ἔχομεν ὁμογνωμονοῦντας καὶ πάντας τοὺς ἄλλους ἡμετέρους Συννησιώτας,

Κατόπιν τῶν κατ' ἐπανάληψιν πληροφοριῶν καὶ τῶν γραφομένων ἐν τῷ Τύπῳ ἡμετέρῳ τε καὶ ξένῳ, ὅτι διεξάγονται συνεννοήσεις μεταξὺ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰταλίας, τῆς προσωρινῶς ἀλλὰ τυραννικῶς κατεχούσης τὴν ἡμετέραν Πατρίδα,

«Ἐπειδὴ ἐκ τῶν συνεννοήσεων τούτων πιθανὸν εἶναι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πληροφοριῶν καὶ γραφομένων, νὰ ἐξέλθῃ ἡκρωτηριασμένη κατὰ τμημά τι ἔστω καὶ ἐλάχιστον ἢ μία καὶ ἀδιαίρετος ἡμετέρα Πατρίς,

«Ἐπειδὴ καὶ ἀπλῆ ὑποψία περὶ τοιούτου τινὸς κινδύνου ὀφείλει νὰ κρατῇ πάντα Δωδεκανήσιον ἄγρυπνον,

«Ἐπειδὴ τοιοῦτον κίνδυνον μόνον ἄκρως δραστηρίᾳ ἐνέργειᾳ καὶ ἐξάντλησις πάσης πάντων τῶν Δωδεκανησίων προσπάθειας καὶ ἡ αὐτοθυσία αὐτῶν θέλει ἀποτρέψῃ,

«Ἐπειδὴ ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιφυλακτικότητος θάκαταστῇ

«συνεργός τῆς ἀπειλουμένης καταστροφῆς,

«Ἐπειδὴ οὐδεὶς Δωδεκανήσιος ὀφείλει πρὸ τοῦ προσωπικοῦ κιν-
«δύνου νὰ ὑποχωρῇ, προκειμένου περὶ τῆς ἐκπληρώσεως ὀνείρου
«ἐξακοσίων ἐτῶν,

«Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ καλέσωμεν Ὑμᾶς, ἵνα συγκαλέσητε
«Γ. Συνέλευσιν τῶν ἐν Ἀθήναις, Πειραιεὶ καὶ τοῖς πέριξ Δωδεκα-
«νησίων μὲ ἡμερησίαν διάταξιν τὴν ἀποστολὴν ψηφίσματος πρὸς
«τοὺς πολιτικούς ἀρχηγοὺς πάντων τῶν Συμμάχων Κρατῶν καὶ
«τῶν Οὐδετέρων, τὸν Κ^{ον} Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως τῆς Μητρὸς
«Ἑλλάδος καὶ τὴν ἐγχείρισιν αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐνταῦθα ἀντιπροσώ-
«πους πάντων τῶν ξένων Κρατῶν πρὸς νέαν ἐμφαντικὴν ἐκδήλω-
«σιν τῆς ἀποφάσεως πάντων τῶν Δωδεκανησίων, ὅτι ἀξιούμεν:

«**Τὴν ἄμεσον παῦσιν τῆς μισητῆς τυραννίας, ἣτις ἀκόμη**
«ὀλίγον καὶ θὰ ἐξοντώσῃ ἀνάνδρως τὴν ἡμετέραν Πατρίδα,

«**Καὶ τὴν ἔνωσιν ὁλοκλήρου καὶ ἀδιαιρέτου τῆς Δω-**
«**δεκανήσου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος,**

«Ἀποφασισμένοι νὰ ὑπερασπίσωμεν καὶ τὸν τελευταῖον βράχον
«ἐξ ἴσου πρὸς τὸ σύνολον.

«Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οὕτω συγκληθεῖσα Γ. Συνέλευσις δια-
«λυθῇ, θέλει ληφθῇ ἀπόφασις περὶ ἄλλων τρόπων πρὸς σωτηρίαν
«ἀκεραίας τῆς Πατρίδος.

«Ἔχοντες τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἐντιμος Ἀντιπροσωπεία θὰ θε-
«λήσῃ ν' ἀπαλλαγῇ πάσης εὐθύνης δι' ἐνδεχομένην ἐξ ἀντιθέτων
«σχέσεων αὐτῆς κακὴν τροπὴν τῆς δικαιοσύνης τῶν ὑποθέσεων,
«ὅσαι ἀπησχόλησάν ποτε λαόν,

Ἐν Πειραιεὶ, Ἀθήναις καὶ τοῖς Περιχώροις τῇ 18-20)1)1919.

Διατελοῦμεν μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Ὑμέτεροι Συννησιῶται

(**Ἔπονται ἑκατοντάδες αἱ ὑπογραφαὶ αὐτῶν**)

Ἡ δὲ Ἀντιπροσωπεία, τεταγμένη οἰακροτρόφος, ὅτε ὥρισεν
αὐτὴ τὴν ἡμέραν καὶ τὸν τόπον, μία ἔκσπασις χαρᾶς, θύελλα ἐν-
θουσιασμοῦ ἐκυμάνθη εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Δωδεκανησίων, χιλιά-
δων ἀτυχῶν ὅσοι ἔχουν κατακλύσῃ ὁλόκληρον τὴν Ἀττικὴν. Πυ-
ρετώδης κίνησις, ἕκαστος εἰς ἄγγελος τῆς εἰδήσεως εἰς ἄλλους.
Θὰ συνήρχοντο ἐπὶ τέλους, θὰ διεμαρτύροντο μίαν διαμαρτυρίαν
κατὰ τῶν θεινῶν αὐτῶν, κατὰ τῶν αἰτίων των. Τοῖς ἐδίδετο εὐ-
καιρία νὰ διαδηλώσουν πάλιν, νὰ ἰδῇ ὁ κόσμος ὅλος, ποῖος εἶναι
ὁ πόθος μας.

Ἐξημέρωσε ἡ ἡμέρα τῆς Κυριακῆς ἐκείνης, καὶ ἐπὶ ποδὶς
ἡμεῖς πρὶν ἀκόμη ἐξημερώσῃ. Ἀπ' αὐτῆς τῆς χαρᾶς εἶναι
πάντες ἔτοιμοι. Οἱ Δωδεκανήσιοι κατὰ κύματα μεγάλα ἔρχονται
ἐκ Σαλαμίνας, ἕτεροι ἐκ τοῦ Ναυστάθμου, ἄλλοι ἐκ τῆς Ἐλευσίνας

καὶ συγκεντροῦνται εἰς τοὺς σταθμούς, ἵνα ἀνέλθουν εἰς Ἀθήνας. Ἐκ τῆς Κηφισίας ἐπίσης οἱ ἐργάται τῆς Πεντέλης, Ἀπὸ τὰ δύο Φάληρα καὶ ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ ἄλλα νέα κύματα. Καὶ οἱ σιδηρόδρομοι καὶ οἱ τροχιόδρομοι, ἀπὸ ὥρας 11ης ἕως εἰς τὰς 3, συνεκέντρωνον τὰ πλήθη εἰς τοὺς σταθμούς τῶν Ἀθηνῶν, ὅθεν πάντες ἐσπευδον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Περί δὲ τὴν τρίτην ὥραν ἀνὰ τὴν ὁδὸν Σταδίου ἤκούοντο διάτοροι φωναὶ ἄλλων ἐρχομένων. Ἦτο ὄγκος παμμεγέθης. Μία ἦτο ἡ φωνή των: **Ἐνωσις ἢ θάνατος**. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ Συμαῖοι, οἱ πολυπληθέστεροι ἐκ τῶν Δωδεκανησίων, μένοντες κατὰ τὸ πλεῖστον κάτω εἰς τὸν Πειραιᾶ. Μετὰ τὴν συγκέντρωσίν των, ἤτις ἀπησχόλησε ἐξ συρμούς σιδηροδρόμου, εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Ὀμονοίας μὲ τὸ λάβαρον ἐμπρὸς, μὲ τὸν Πανορμίτην των εἰς τὴν πρώτην των γραμμὴν, διὰ τῆς ὁδοῦ Σταδίου κάμφαντες ἀνήρχοντο τὴν ὁδὸν τοῦ Κοραῆ πρὸς τὸν ὀρισμένον τόπον.

Οἱ μένοντες ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐκ τῶν Δωδεκανησίων συναντῶσι τοὺς λοιπούς.

Τὸ εὐρὺ προαύλιον τὸ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἐπληρώθη ἀσφυκτικῶς. Ἡ Ἀντιπροσωπεία ἤδη ἦτο ἐπὶ τόπου, διευθύνουσα ἐκεῖ μὲ τὸ λάβαρον εἰς τὸ μέσον.

Μία εἰκὼν γραφικωτάτη ἐμπνέουσα συγκίνησιν. Χιλιάδες πρόσφυγες, ἄλλαι ἀποκεκλεισμένων μὲ τὰς ἐγχωρίους των γραφικὰς ἐνδυμασίας.

Βόμβος παρατεταμένος συνεχῶς ἀκούεται, ὅπως ὅταν μέλισσαι περιίπτανται βομβοῦσαι περὶ τὴν κυψέλην των, ὅταν κλέπτῃς ἀφαιρῇ καὶ τρυγᾷ τὸ μέλι των. Παύει ὁ βόμβος μετὰ βίας.

Πρῶτος ὁ κ. Σιτόπουλος, ὁ ἐκ Σύμης ἰατρός, ἀνέρχεται ἐπὶ τὸ βῆμα. Δι' ἐλίγων λέξεων, πατριωτισμοῦ μεστῶν, χαιρετᾷ τοὺς προσελθόντας. Ζητωκραυγαὶ ἀκολουθοῦν **ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως**.

Τὴν ἀνοδὸν ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦ κ. Γ. Οἰκονόμου, ὀρισθέντος ὁμιλητοῦ, διαδέχονται πυκνὰ τὰ χειροκροτήματα. Ἐπανέρχεται ἡ σιγὴ, ἱερὰ κατάνυξις.

Ὁ Κος Οἰκονόμος ὁμιλῶν ἄρχεται μὲ ἓνα ὕμνον πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων καὶ πρὸς τὴν εὐγένειαν τῶν Ἑλληνικῶν ἀγώνων. Διεξέρχεται κατόπιν τὰ δεινὰ τῆς Τουρκικῆς ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν μακροτάτης δεσποτείας. Περαιτέρω ἐξυμνῶν τὰς θυσίας τῶν πατέρων κατὰ τὸ 21 ἀπαριθμεῖ τὰ τρόπαια τῶν ἑπταετῶν νικῶν, αἵτινες ἀνέτειλαν ἥλιον ἐλευθερίας ἐπὶ τμήμα τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τοῖς ἔπειτα ὕμνει τοὺς ἑλληνικοὺς ἀγῶνας εἰς τὰ ἔτη τῆς ἀνδρείας 12 καὶ 13, τὴν νικηφόρον συμβολὴν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς εἰς τὸν μέγαν πόλεμον, τὸν σκληρότερον ἐξ ὅλων, ἧς τὴν ἐπιβράβευσιν πέποιθότως ἀναμένει διὰ τῆς ἐνώσεως

τῶν ἑλληνικῶν τμημάτων εἰς ἓν σῶμα ἐλεύθερον. Διὰ βραχέων εἶτα μνημονεύει τὰ κατὰ τὴν ἐκάστοτε πολιτικὴν τύχην τῆς Ἰατρίδος αὐτοῦ Δωδεκανήσου, καὶ τὴν συμμετοχὴν αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν δόξαν καὶ τοὺς ἐκάστοτε ἀγῶνας τῆς Μητρὸς τῆς. Διεκτραγωδεῖ κατόπιν ὁ κ. Οἰκονόμος τὴν ἀπαισίαν καὶ τυραννικὴν κατάστασιν, ἣν ἐδημιούργησεν ἐν ταῖς Νήσοις ὁ Ἰταλικὸς δεσποτισμός. Ἐξαίρει δ' ἐν τέλει τὸ ἀναλλοίωτον φρόνημα τῶν Δωδεκανησίων, οἵτινες ὑφίστανται τὰ πάνδεινα χάριν τῶν ἐνείρων των καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν ἢ νὰ ζήσουν ἡνωμένοι μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος ἢ νὰ ἀποθάνωσιν.

Ὁ λόγος τοῦ Κου Οἰκονόμου διεκόπτετο συχνὰ ὑπὸ τῶν ζητωκραυγῶν, τῶν ἀναφωνήσεων, ἐνὸς πλήθους ἐνθουσιῶντος, ἐνὸς πλήθους ἀναμνησθέντος ἐν ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ τὴν μακρὰν τοῦ ἱστορίου, ὅλα τὰ μαρτύρια, τὴν σειρὰν τῶν πικριῶν ὅσας ἐδοκίμασεν εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη φοβερᾶς δοκιμασίας.

Μετὰ τὸν Κου Οἰκονόμον ἀνέρχεται ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ ἐγκριτος Γάλλος δημοσιογράφος κ. Jean Ellé, ὅστις γνώστης βαθύς τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ τῶν παθημάτων τῶν Δωδεκανησίων ἐστηλίτευσε τὴν τυραννικὴν διοίκησιν, τὰ μέσα τὰ ἀνελεύθερα πρὸς ἐξόντωσιν λαοῦ μᾶλλον πεπολιτισμένου ἀπ' αὐτοὺς τοὺς πιεστάς του. Τὸν λόγον τοῦ κ. Ellé διέκοπτον ζητωκραυγαὶ ὑπὲρ τῆς Γαλλίας, κραυγαὶ ἀγανακτήσεως ἐναντίον τῶν τυράννων.

Διαδέχεται αὐτὸν ὁ χειροῦργος ἱατρός κ. Βέργης ἐκ Καρπάθου, ὅστις διαγράψας καὶ οὗτος τὰ δεινὰ τῆς κατοχῆς, συγχαίρει τοὺς συννησιώτας του διὰ τὴν ἐπιμονὴν αὐτῶν εἰς τὸ θεῖον ὄνειρόν των καὶ ἐκφράζει τὴν σταθερὰν πεποίθησιν, ὅτι τὸ δίκαιον θὰ διαλάμψη καὶ οἱ Σύμμαχοι θὰ ἐκπληρώσουν ἐν τέλει τοὺς προαιωνίους πόθους ὅλης τῆς Δωδεκανήσου.

Διὰ βοῆς μυριοστόμου ὁ λαὸς εἶτα κυροῖ ψήφισμα ἐκφράζον πάλιν τὴν στερρὰν ἀπόφασιν παντὸς Δωδεκανησίου ν' ἀποθάνῃ ἢ νὰ ζήσῃ ἡνωμένος καὶ εὐτυχῆς εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἑλλάδος, τῆς γλυκυτέρας τῶν Μητέρων, ὅσας ἔπλασεν ὁ Θεὸς, τὴν στερρὰν ἀπόφασιν τοῦ πέτρα τοῦ συμπλέγματός του νὰ μὴ μείνῃ ἐκτὸς νυμφῶνος ποθηθέντος ἐπὶ αἰῶνας.

Τὸ ψήφισμα δὲ ἔχει οὕτω:

Οἱ ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ τοῖς περίξ διαμένοντες Δωδεκανήσιοι ἐξόριστοι, πρόσφυγες καὶ λοιποὶ, ἐκφράζοντες δυνάμει εἰδικῆς ἐπὶ τούτῳ ἐντολῆς καὶ τὴν γνώμην ἀπάντων ἀνεξαιρέτως τῶν κατοίκων τῆς Δωδεκανήσου, ἀδυνατούντων νὰ ἐκδηλώσωσι δημοσίᾳ τὸ ἐθνικὸν αὐτῶν αἶσθημα, συνελθόντες σήμερον 24ην Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. περὶ ὥραν 3ην μ.μ. ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

ΨΗΦΙΖΟΜΕΝ

Διαδηλοῦμεν καὶ πάλιν διὰ μυριοστὴν φοράν τὸν ἀπ' αἰώνων ἀμετάτρεπτον καὶ ἀναλλοίωτον ἡμῶν πόθον τῆς ἀδικαιρέτου ἡμῶν Ἐνώσεως μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος.

Ἀπευθυνόμεθα πρὸς τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν Συμμάχων Κρατῶν καὶ τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ὅποιοι ἐπανελημμένως διεκήρυξαν, ὅτι ὁ ἀγὼν αὐτῶν, διὰ τὸν ὁποῖον καὶ οἱ Δωδεκανήσιοι ἔχυσαν αὐθορμήτως καὶ ἀφειδῶς τὸ αἷμά των, ὑπῆρξεν ἀγὼν ὑπὲρ τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἐλευθερίας τῶν Λαῶν τοῦ νᾶ ἀποφασίζουσιν μόνοι περὶ τῆς τύχης των, βέβαιοι ὄντες, ὅτι θέλουσι ληφθῇ ὑπ' ὄψει τὰ ἱερὰ καὶ ἀπαράγραπτα ἡμῶν δίκαια.

Δηλοῦμεν ὅτι ἀποκρούομεν διαρρήδην πᾶσαν ἄλλην οἵανδήποτε λύσιν συμφώνως πρὸς τὴν ὁποῖαν καὶ ὁ ἐλάχιστος βράχος τῆς Δωδεκανήσου ἠθέλεν ἀποχωρισθῇ, ἵνα περμαίνῃ ὑπὸ ξένον ζυγόν.

Ὅρίζομεν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ.κ. Λεωνίδα Πτέρη (Πάτμος) Νικήτα Ρούσσου (Λέρος), Ἰωσήφ Κινδύνη (Κάλυμνος), Δ. Πατακάκη (Ἀστυπάλαια), Κ. Σταυριανοῦ (Κῶς), Γ. Τραμπούλη (Νίσυρος), Ν. Καρακατσανίδου (Τήλος), Α. Σιτοπούλου (Σύμη), Ι. Βαλινάκη (Χάλκη), Γ. Δρακίδη (Ρόδος), Γ. Γιαδάση (Κάρπαθος) καὶ Ν. Ἀντωνίου (Κάσος), ἵνα ἐπιδώσῃ ἀντίγραφον τοῦ παρόντος πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς πρεσβευτὰς τῶν Συμμάχων Κρατῶν, καὶ διαβιβάσῃ πρὸς τοὺς κ. κ. Κλεμανσώ, Οὐῆλσωνα, Λόυδ Τζώρτζ, Ὀρλάνδο καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Ε. Βενιζέλον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24)9 Φεβρουαρίου 1919.

Οἱ ἐκ τῆς Δωδεκανήσου πρόσφυγες ἐξόριστοι
καὶ ἀποκλεισθέντες.

✱
✱ ✱

Μετὰ δὲ τὴν ψήφισιν τοῦ ψηφίσματός των τούτου μὲ τὰ λάβαρα ἔμπρὸς, εἰς ἓν σῶμα, γέροντες στηριζόμενοι εἰς τὰς χεῖρας συννησιωτῶν αὐτῶν, γραῖαι μόλις βαίνουσαι, τυφλοὶ κρατούμενοι ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν βλέπόντων ἀδελφῶν των, ἄνδρες, νέοι, γυναῖκες, κόραι, οἱ Δωδεκανήσιοι φοιτηταί, ἀκράτητοι Στέντορες τῶν ἰδεωδῶν των ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ πλήθους, μία θάλασσα κυματώδης διαχεῖται εἰς τὰς ὁδοὺς ἐν πυκνῇ διαδηλώσει. **Ἐνώσεις ἢ θάνατος** ἦτο ἡ μόνη των κραυγή.

Προχωροῦν εἰς τὰς πρεσβεΐας. Εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν πρεσβεΐαν ἐν ἀκρατήτῳ ἐνθουσιασμῷ εἰς ζητωκραυγὰς ἐκσποῦν ὑπὲρ τοῦ Κου Οὐῆλσωνος, ὑπὲρ τῆς Ἀμερικῆς, ὑπὲρ τοῦ κ. Droppers.

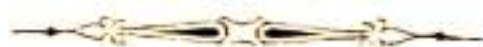
Προχωρεῖ τὸ ὅλον πλῆθος πρὸς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον τοῦ Μεγάλου Κυβερνήτου. Ζήτω ὁ Βενιζέλος, ζήτω ὁ πατέρας μας. Νὰ μᾶς φέρῃς **"Ἐνωσιν, ἔνωσιν ἢ θάνατον.**

Προχωροῦν τὰ κύματα πρὸς τὴν Γαλλικὴν πρεσβείαν. Νέαι ἐκδηλώσεις πάλιν ὑπὲρ τῆς ἀδελφῆς Γαλλίας, τῆς ἡρωϊκῆς Γαλλίας, τῆς προστατοῦ τῶν δικαίων τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ὑπὲρ τοῦ πρώτου τῆς πολίτου τοῦ Κου Κλεμανσώ.

Διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐπιστρέφουν εἰς τὰ ὀπίσω, πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν πρεσβείαν. Νέαι ἐκεῖ ζητωκραυγαί. **"Ἐνωσις ἢ θάνατος** εἶναι ἡ μόνη κατακλείς, εἶναι ὁ μόνος ἐπὶ πόρος, τῶν ζητωκραυγῶν αὐτῶν.

Ἡ δ' ἐκλεγείσα ἐπιτροπὴ, παμψηφεὶ ἐκλέξασα ὥς συνεργὸν καὶ συμπραστάτην τῆς καὶ τὸν Κον Γ. Οἰκονόμον, ἐπέδωκε τὸ ψήφισμα εἰς τὰς πρεσβείας τῶν Συμμάχων καὶ τῆς Ἀμερικῆς, εἰς τὸν κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, διεβίβασε δὲ τηλεγραφικῶς τοῦτο καὶ πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Συμμάχων καὶ τῆς Ἀμερικῆς, τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοὺς Ἀντιπροσώπους τῶν Δωδεκανησίων εἰς Παρισίους.

Οἱ Δωδεκανήσιοι διὰ μίαν φορὰν ἔτι, διὰ μυριοστὴν φορὰν ἐν τῇ Συνελεύσει ἐκείνῃ. ἐν τῷ συλλαλητηρίῳ ἐκείνῳ ἐκδηλώσαντες καὶ πάλιν τὸ ἀμείλικτόν των μῖσος κατὰ τῶν τυράννων των πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν, τὴν στερρὰν καὶ ἄσειστον, καὶ πρὸς τὴν Μητέρα των τὴν λατρείαν, τὴν ἀγάπην ὅση καίει τὰ στέρνα των, διαλύονται ἐν τέλει μὲ τὴν ἱερὰν κραυγὴν **"Ἐνωσις ἢ θάνατος.**

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Κ^{ου} ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΡΚ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

(Ἀφιερῶνται εἰς τὸν
πατέρα μου)

Πρόσφυγες, ἐξόριστοι καὶ ἀποκλεισθέντες,

Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ὕψους αὐτῆς καὶ τὰς ὥρας κλεινοῦ μεγαλείου, εἰς ἔτη δουλείας δεινῶς ἀφορήτου, εἰς ἀναστάσεως ἔτη καὶ πάλης σιγμᾶς, μεγίστη ἐν πᾶσι τῶν προγόνων ἡ φυλή.

Διπλῆς ἀριστοκρατίας, πνεύματος καὶ αἵματος, ἡ φυλή ἡ ἐνδοξος :

Ὁ Ἕλλην λόγος ὁ πεζός, τὸ θαῦμα τῆς ποιήσεως, ἡ τέχνη τοῦ ὠραίου, ἀρθέντα εἰς ὕψη ἀφθάστου τελείου, συσσωματοῦντ' ἐν συνόλῳ εἰς δύναμιν μίαν, τρεῖς θερμοτέραν, τρεῖς ἡλίου λαμπροτέραν, αἰώνιον σύρουσαν κύκλον περὶ τῶν θνητῶν τὴν γῆν, ἄσβεστον τελοῦσαν δρόμον ἐν τῷ στερεώματι.

Μελετήσατε τὰ ἔργα ἀνθρωπίνης διανοίας, πάσης ἐποχῆς καὶ χρόνου, οἷα σδήποτε φυλῆς ἐκ τῶν πεπολιτισμένων. Ἀποβλέψατε εἰς τὰ ἔργα τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν : Ἀνὰ μέσον μερῶν καὶ συνόλου, ἀνὰ μέσον τῶν γραμμῶν, διακρίνει ὁ νοῦς ἀνθρώπου κολυμβήθραν τῶν κοινῆν, Ἰορδάνην ἓνα μόνον, τὴν αἰέροον πηγὴν τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας.

Ἀλλὰ τί τὸ συνιστῶν αἷματος ὑπεροχὴν, αἷματος εὐγένειαν ;

Εἶναι ἡ δόξα τῆς ἀνδρείας τῶν πολέμων καὶ μαχῶν, διεξαγομένων μόνον ὄχι διὰ κατακτήσεις. Εἶναι ἡ ῥώμη τῆς παλάμης καὶ τοῦ γρόνθου ἡ βαρύτης ἐπιδεικνυόμεναι ἐν σιγμᾶς τῆς ἀπειλῆς κατὰ τῆς ἐλευθερίας.

Ἀλλ' οἱ πόλεμοι οἱ τόσοι, ἐν οἷς δόξας δαφνηφόρους ἐκαρπώθη ἡ Ἑλλάς, μὴ δὲν ἦσαν πάντες οὗτοι ὄχι πρὸς κατάκτησιν : Διανοιξάτε τὰς σελίδας τῆς μεγάλης ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἔχετε σειρὰν θριάμβων, ἔχετε σειρὰν νικῶν τῶν ἐνδόξων καὶ εὐγενῶν, ἀφ' οὗ αὐταὶ ἤρθησαν ἐν πολέμοις πρὸς βαρβάρους, προσβαλόντας τὴν τιμὴν, τὴν ὑπόστασιν τοῦ γένους, ἐθνισμὸν, ἐλευθερίαν, γλῶσσαν, οἶκον καὶ θρησκείαν.

* *

Τρωϊκὰ καὶ Μηδικὰ καὶ οἱ ἀγῶνες τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ οἱ ἀγῶνες οἱ κατόπιν, εἶναι δόξα τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ πρεπόντως δὲ κληθεῖσα Βυζαντινὴ Ἐποποιία εἶναι δημιουργημα ἐξ Ἑλληνικῶν χειρῶν, εἶναι κλέος τῶν Γραικῶν, εἶναι χρόνοι εὐρωστίας ἐπὶ ἔτη χίλια.

Ἄλλ' ἐπέκλωσαν αἱ Μοῖραι συμφορὰν διὰ τὸ Ἔθνος ἐμε-
λέτησαν νὰ χύσουν εἰς τὰ σπλάγχνα του χολὴν καὶ νὰ καταβα-
ραθρώσουν εἰς τὰ ἔγκατα τῶν πόνων τῶν φυλῶν τὸ καύχημα.

Εἰς τὴν ἀποφράδα ὥραν τῆς εἰσόδου τῆς μοιραίας ξένης
κατακτίσεως εἰς τὴν Ἰόλιν τῶν ὀνείρων τῆς Ἑλληνικῆς ψυ-
χῆς καταλύεται εἰς θρόνος, ἀφαιρεῖται ἡ Ἑλλάς τὴν κυριαρ-
χίαν της καὶ κεντᾶται τὴν πλευρὰν ἀπὸ λόγχην βάρβαρον.

Ἐπὶ τόσους αἰῶνας, τέσσαρας ὅλους μακρὰς δυσμοιρίας,
εὐρέθη τὸ ἔθνος εἰς μαύρας ἡμέρας, εἰς νύκτας φρικώδεις,
ὁποίας δὲν εἶδε λαός τις ποτέ.

Εἶχεν ὑπερπλεονάσῃ τῶν παθῶν ὁ ἀριθμὸς κ' ἦλθε τὸ
21. Ἡ χρυσῇ αὕτῃ σελὶς τῆς τοῦ Ἔθνους ἱστορίας, τὸ κο-
ρύφωμα τῆς δόξης, τὸ κραταίωμα τοῦ μένους, ὁ ἀγὼν τῶν
τίγρεων.

Ἐκρότησαν αἱ σάλπιγγες παιᾶνας συγκαλοῦντας μᾶς φυ-
λῆς συναγερμὸν κ' ἐξηγέρθη λαίλαπώδης μία δρᾶξ δουλεύσασα,
ἕνας γίγας καθειργμένος εἰς ἀλύσεων δεσμά, ἐκζητῶν τὸν θάνα-
τον ἢ τὴν ἀναγέννησιν, ὀρεγόμενος τῶν πρώτων μεγαλείων καὶ
τῆς δόξης ἐλευθέρων ἡμερῶν.

Ἐδοκίμασαν τοσάκις τὴν ἑλληνικὴν ἀνδρείαν οἱ κρατοῦν-
τες τύραννοι, κατεσπάρησαν τοσάκις τὰ ἑδάφη τῶν μαχῶν μὲ
τὸν ὀλεθρὸν ἐκείνων, οἵτινες ἐνόμισαν τὴν ψυχὴν ἀποσβεσθεῖσαν
καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος λήξασαν διὰ παντός. Ἐφωτίσθησαν
τοσάκις τὰ πελάγη μὲ τὰ φῶτα ναυαρχίδων καιομένων, κατελάμ-
φθησαν τοσάκις αἱ ἄκται καὶ παραλίας μὲ τὸ πῦρ πυρπολου-
μένων Μουσουλμανικῶν σκαφῶν.

Διὰ μίαν μεγάλην ἐλευθέραν Ἑλλάδα ἠγωνίζοντο τότε.
Ἔχουσιν τὴν κεφαλὴν εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Αἵμου, λούουσιν
τοὺς πόδας της εἰς τῆς Κρήτης τὰ νερά, μὲ τὴν ἄκρην δεξιὰν
τῆς Ἡπείρου ἀπτομένην καὶ μὲ τὴν ἀριστερὰν τῶν ἀκτῶν τῆς
Πόλεως καὶ περιλαμβάνουσιν Νήσους καὶ Μικρὰν Ἀσίαν,
ὅσας χώρας κολυμβῶσι, ὅσας χώρας βρέχονται ἐκ τῶν πέντε
θαλασσῶν.

Ἄλλ' ἐπὶ τῶν ἀγῶνες, παρὰ τὰς πυκνὰς θυσίας, ἀπελύ-
τρωσαν ἓν τμῆμα, μόνον μέρος τι μικρὸν τοῦ καθόλου Ἑλλη-
νισμοῦ.

Ἠκολούθησαν μακρὰ ἔτη ἐλευθέρου βίου. Δὲν ἐφαίνεται ἐν
τούτοις ἡ Ἑλλάς νὰ πέβλεπεν εἰς κραταίωσιν αὐτῆς.

Ἐνθυμεῖσθε τοὺς καιροὺς ὅτε τόσοι ἔλεγον, ξένοι καὶ ἡμέ-
τεροι: Ἡ Ἑλλάς προώρισται νὰ φυτοζωῇ ὡς εἶναι.

Ἐνθυμεῖσθε καὶ τοὺς ἄλλους, ἴσως τοὺς ὀλιγωτέρους, ὅσοι

δόγμα πίστεως εἶχον, ὅτι ἡ Ἑλλάς εἶναι ἕτερος Θεός, ὡς αὐτὸς ἀθάνατος, ὅτι θὰ παγῇ ποτε εἰς τὸ ἐντελές αὐτῆς, θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν δρόμον κρατερᾶς εὐδαιμονίας καὶ θὰ πραγματώσῃ οὕτω τὸν προορισμὸν αὐτῆς. Ἔχει χαλεπὰς ἡμέρας, ἀλλὰ πέπρωται ποτε, πέπρωται νὰ ἀναθάλῃ καὶ νὰ δικαιώσῃ οὕτω τὴν σεπτὴν καταγωγὴν. Θέλει τότε συναγάγῃ, ἔλεγον ἐν πεποιθήσει, ὑπὸ τὴν σκιὰν πτερύγων μητρικῶν καὶ φιλοστόργων σήμερον δουλεύοντα, σήμερον παλαίοντα τοὺς ἐσχάτους τῶν κινδύνων, τὰς ἐσχάτας καταθλίψεις τέκνα τόσα ἀγαπητά. Ἀνδρουμένη, αἰρομένη, εἰς μετάρσια πετῶσα ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ θέλει ἐξακοντίσῃ πάλιν καιομένους κεραυνοὺς καὶ ἐδραιωθῇ βεβαία, ἀσφαλὴς καὶ κραταῖα εἰς τὴν παλαιάν της γῆν.

Ἦσαν οἱ δικαιωθέντες.

Ἦρκεσε μία ψυχὴ, ἣτις ἐνεφύσησε τὴν πνοὴν εἰς ληθαργοῦντα, ἦρκεσεν εἷς, μόνον εἷς, ὁ παλαίων σήμερον εἰς τὴν πρώτην ἐπαλξιν τῆς ἀμύνης τῶν δικαίων τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, ὁ πιστεύσας ἀκραδάντως, ὁ πιστεύσας ὑπὲρ πάντας εἰς τὴν ζωτικότητα της Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἵνα ἐπανεύρῃ πάλιν ἡ Ἑλλάς τὸν δρόμον της.

Καὶ τὸ Κράτος τὸ μικρόν, ὑπ' Αὐτὸν ὡς ἀρχηγόν, ἀπετέλεσε τὸ βάθρον καὶ κρηπίδα σταθερὰν νὰ πατήσῃ πτεροφόρος ἡ θεὰ Ἐλευθερία καὶ νὰ ἐξαπλώσῃ πάλιν τὰ πτερὰ καὶ τὴν σκιὰν της εἰς τὰς ἀλυτρώτους χώρας, εἰς τοὺς δούλους Ἑλληνας.

Εἰς ὀλίγους μῆνας μόνον εἰς τὰ ἔτη τῆς ἀνδρείας 12 καὶ 13 ἡ Ἑλλάς, πάνοπλος πάλιν, πάλλουσα τὸν κεραυνὸν εἰς τὴν δεξιὰν αὐτῆς, ἐξερευγομένη πάλιν ἐκ τοῦ στήθους της βροντὴν καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν φέρουσα τὸ δίκαιον, εἰς τὸ στόμα τὴν κραυγὴν **Ἰτέ παῖδες τῶν Ἑλλήνων** στήνει νέα τρόπαια εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἡπείρου, εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Μπέλες, εἰς τῆς Ἑλλῆς τὰ νερά. Καὶ ἀποκαθίστανται νέαι μυριάδες δούλων, νέαι γῶραι ἀλύτρωτοι, εἰς τὴν τάξιν ἐλευθέρων.

Πρὶν ἀκόμη ἀναπνεύσῃ, πρὶν αἱ νέαι δάφναι ἐκεῖναι τοποθετηθοῦν καὶ αὗται εἰς τὸ μέγα Πάνθειον τῶν Ἑλληνικῶν δάφνων, νέος Ἄρης μαίνεται τὸν αἵματήρην χορόν, ἕνα παγκόσμιον χορόν τοῦ πολέμου καὶ ὀλέθρου.

Πρὶν ἀκόμη ἀναπνεύσῃ, ἡ Ἑλλάς ἡ αἰωνία, μνήμων παραδόσεων χιλιετηρίδων ὅλων, μνήμων ὅτι αὐτὴ ὑπῆρξε ἡ τροφὸς ἡ ἀστείρευτος, ἡ πηγὴ ἐξ ἧς ἠρδεύθη ἔκπαλαι τὸ ἀγλαὸν δένδρον τῆς ἐλευθερίας, παραστάτις ἔρχεται τοῦ ἀγῶνος τῶν ἐθνῶν, ὅσα ἠγωνίζοντο τὸν ἀγῶνα τοῦ δικαίου, μίαν πάλιν κρατερὰν κατὰ τῆς προθέσεως τῆς ὑποδουλώσεως τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν λαῶν ὑπὸ μίαν δεσποτείαν.

Ἀντιμέτωπος καὶ πάλιν διὰ πολλοστήν φοράν πρὸς τοὺς Τούρκους καὶ Βουλγάρους, κλίνει αὐτὴ τὴν πλάστιγγα ἐν τῷ καὶ ἡμᾶς μετώπῳ ἐν καιρίῳ πλήγματι, καὶ ἀκολουθεῖ δραγμαία ἢ κατάρρευσις ἐκείνων, ὅσοι ἐξαπέλυσαν ἀνηκούστους συμφοράς, ὅσοι ὑπῆρξαν ἡ αἰτία τῶν δεινῶν τοῦ ὅλου κόσμου ἐπὶ πέντ' ἐνιαυτούς.

Ἡ Ἑλλὰς εἰς τὸ πλευρὸν τῶν παραστατῶν αὐτῆς ἐξεληθοῦσα νικητῆς ἐκ συγκρούσεως δεινῆς, ἥτις ἔσπειρε τὸν Ἄδην καὶ τὴν κόλασιν εἰς κόσμους πρὶν ἀνθοῦντας καὶ ἀκμαίους, ἥτις κατηνάλωσε τὰς ὑψίστας προσπάθειας τῶν λαῶν τῆς συμπλοκῆς, ἀξιοὶ εὐπρόσωπος τὴν κληρονομίαν της.

Εἰς ἐδάφη ὅπου ἡ φρίκη ἦτο μόνη ἀπόλαυσις, εἰς ἐδάφη ὅπου μεῖζων εἶναι ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων, οἵτινες ἐσφάγησαν ἢ ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων, οἵτινες ἀπέθανον τοῦ Θεοῦ τὸν θάνατον, εἰς ἐδάφη ποτισθέντα μὲ τὰ δάκρυα παρθένων ὀλοκλήρων γενεῶν, ἡ Ἑλλὰς ἡ ἔνδοξος ἀξιοὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν κυριαρχίαν της.

Καὶ τὰς ἀξιώσεις ταύτας ἔχει διαγράψῃ ἤδη πρὸ τῶν σήμερον κοινόντων τῶν λαῶν τὰ πεπωμένα ὁ κρατύνας τὴν Ἑλλάδα.

Ἀξιοὶ τὴν Ἡπειρον, ὅση κεῖται πρὸς βορρᾶν τῆς ἀπηλευθερωμένης. Ἀξιοὶ τὴν Θράκην ὅση φθάνει εἰς τὰ πρόθυρα τῆς καρδίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀξιοὶ τῆς Μικρασίας τὴν τιμωτάτην μοῖραν. Ἀξιοὶ πέραν τὴν Κύπρον. Ἀξιοὶ ἀκόμη ἐν : **Καὶ τὴν Δωδεκάνησον.**

* *

ὦ σεῖς, οἵτινες καυχᾶσθε ὅτι ἐγεννήθητε ἀπὸ τὰς ὡραίας Νύμφας τοῦ συμπλέγματος ἐκείνου, σεῖς γνωρίζετε καλῶς ποίαν ἔχετε πατρίδα. Σεῖς γνωρίζετε καλῶς καὶ τὴν δόξαν καὶ τὰ πάθη. Σεῖς γνωρίζετε καλῶς ποῖοι πόθοι τὴν φλογίζουν. Ἐ, βροντοφωνήσατέ τα εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς :

Ἐχομεν ἡμεῖς πατρίδα μίαν γῆν Ἑλληνικὴν ἀπὸ χιλιετηρίδων, λουομένην ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ κύμα τοῦ Αἰγαίου, λαμπομένην ἐκεῖ κάτω ἀπὸ ἓνα ἥλιον, ἄλλης φύσεως νομίζεις.

Ἡ αὐγὴ τῆς Ἱστορίας μᾶς εὕρισκει Ἑλληνας.

Διατρέχομεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους ὁμοφύλους τοὺς αἰῶνας τοὺς ἀρχαίους ἐν συμμετοχῇ ἀμίλλης εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ἀδρὰ ἡ συμβολὴ τῆς πατρίδος μας ἐκείνης εἰς τὰ κλέη, ὅσα τότε ἐν Ἑλλάδι ἔλαμψαν.

Υφιστάμεθα κατόπιν τὴν δουλείαν τῶν Ῥωμαίων ὥς καὶ ἡ λοιπὴ Ἑλλάς.

Ἀνιστάμεθα ἐν τούτοις καὶ ἡ Δωδεκάνησος, μὲ τὴν Ρόδον πάντα ἐμπρός, βλέπει αἰῶνας ἐλευθέρους.

Ἄλλ' ἐπαναπίπτομεν πάλιν εἰς ξενοκρατίαν, ἐν ἀρχῇ τῶν Ἰπποτῶν, τῶν κακῶν τούτων δαιμόνων, οἵτινες ἀνέσκαψαν ὅ,τι εὐγενὲς ὑπῆρχε.

Πίπτει τὸ Βυζάντιον. Πίπτουσι κατὰ σειρὰν τόσαι χώρ' Ἑλληνικαί. Καὶ ἡ Δωδεκάνησος μεταβάλλει τύραννον. Ἄμα τῇ μοιραίᾳ πτώσει τῆς μεγάλης ἀδελφῆς, τοῦ στηρίγματος τῶν ἄλλων, Ῥόδου τῆς καλλιπετάλου καὶ αἱ ἄλλαι ἑνδεκα ἔπονται τῇ τύχῃ ἐκείνης καὶ γνωρίζουσι δυνάστην τὸν δυνάστην τῆς Μητρὸς.

Μία μόνη ἀνάπαυλα εἰς τὸν δρόμον τῆς δουλείας εἶναι μετὰ πέντ' αἰῶνας.

Ὁ Ἑλληνισμὸς κινεῖται τότε ἄπελπι ἐν κίνημα. Εἶναι τὸ 21 καὶ τὰ συνεχῇ του ἔτη. Καὶ ἡ Δωδεκάνησος φερομένη ἐπὶ περὺγων τῶν ὀνείρων τόσων χρόνων δίδει ὅσα εἶχε πάντα. Τουρκομάχους τῆς ξηρᾶς, δάσους ὅλον τόσων πλοίων, τοὺς πυρφόρους δαίμονας τοῦ Ἑλληνικοῦ πελάγους, καὶ τὴν γῆν τῆς ἄσυλον.

Ἐκατόμβαι πίπτουσιν. Ἐκάστη νῆσος εἰς βωμός· οἱ Δωδεκανήσιοι σφάγια εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος.

Ἡ μυσταγωγία ἐκείνη περατοῦται ἐπὶ τέλους. Καὶ οἱ πληθυσμοὶ τῶν Νήσων, τῶν πλειόνων ἐξ αὐτῶν, ὅσοι ἐξῆλθον τοῦ ὀλέθρου, ἔχουσι γῆν ἐλευθέραν. Ἀλλὰ φεῦ! ἐπὶ μικρὸν καὶ ἐπαναπίπτουν πάλιν εἰς τῶν Τούρκων τὴν ἀρχήν.

Παραμένουσιν εἰς ταύτην μέχρι πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν. Εἰς τὸ 12 ἐκεῖνο, ἔτος δύσμοιρον καὶ τοῦτο, μᾶς καταλαμβάνει μοῖρα νέα, ἀπροσδόκητος.

Κράτος ἀναγεννηθὲν ἐκ τῆς τέφρας του καὶ τοῦτο, προελθὼν ἐκ τῆς δουλείας καὶ συγκροτηθὲν ἐπὶ βάσει δόγματος, τοῦ κρατίστου τῶν δογμάτων, καθ' ὃ χώρα ἐξ ὁμαίων οἰκουμένη δικαιούται ἀπελευθερώσεως καὶ ζωῆς ἀνεξαρτήτου. ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἰδρυθεῖσα Ἰταλία πάνστολος καταλαμβάνει τὴν γενέτειράν μας γῆν.

Τίς θέλει ψέξῃ ἡμᾶς, ὅτι ὑπεδέχθημεν ἀνοικταῖς ἀγκάλαις τότε τὸν στρατὸν τῆς κατοχῆς καὶ παρέσχομεν αὐτῷ παντὸς εἶδους ἀρωγὴν; Τίς θέλει ψέξῃ ἡμᾶς, ὅτι ἐχαιρετίσαμεν τὰ πληρώματα τῶν πλοίων ὡς θὰ ἐδεχόμεθα Ἑλλήνας ναυτόπαιδας;

Διεβλέπομεν ἐν τότε· ὅτι ἐν Κράτος τοιοῦτον ἤρχετο ἐλευθερωτῆς, γέφυρα ἐνώσεως. Μόνον ὅσοι ἔζησαν ἐλευθέραν τὴν ζωὴν των, ὅσοι δὲν ἐγνώρισαν τῆς δουλείας τὰς ἡμέρας, μόνον οὗτοι δικαιοῦνται εἰς κατάκρισιν ἡμῶν. Ἡπατώμεθ' ἄνευ λόγου.

Προκηρύξεις στρατηγῶν, προκηρύξεις τῶν ναυάρχων ἠκολούθησαν ἀμέσως. Διεκήρυττον ἡμῖν σεβασμὸν πρὸς τὴν θρησκείαν, πρὸς τὰ ἔθιμα ἡμῶν, πρὸς τὰς παραδόσεις μας, ὅτι ὁ Τουρ-

καὶ ζυγὸς ἤρετο διὰ παντός, ὅτι μέλλον εἶχομεν τὴν αὐτοδιοίκησιν. Πλῆθος ἐπαγγελιῶν !

Καὶ ἡ Δωδεκάνησος ἢ πιστεύσασα εἰς ταύτας ἢ καὶ διαπισθανομένη ὅτι ἦσαν ψευδεῖς αὗται, δι' ἀντιπροσώπων της ἀπεργάζεται ἐν Πάτρῳ πρᾶξιν βολιδοσκοποῦσαν τὴν διάθεσιν ἐκείνων, καὶ προάγουσαν τὰς νήσους εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν πόθων.

Τοῦτο μόνον ἤρκεσε.

Τὰς ἐπαγγελίας ταύτας διαδέχεται εὐθὺς ἄμεσος ἀθέτησις. Ἀρχεται ἐφαρμογὴ μέτρων καταθλιπτικῶν. Καὶ ἀκόμη ἐν τι χεῖρον. Ἡ συνθήκη τῆς Λωζάνης μᾶς παρέδιδε δεσμίους ἄνευ ὅρων εἰς τοὺς Τούρκους.

Οἱ Δωδεκανήσιοι πρὸ τῆς διαψεύσεως τῶν δικαίων των ἐλπίδων, πρὸ τῆς νέας συμφορᾶς ἐπανόδου εἰς ζυγόν, ὅστις ἐμέλλε νὰ εἶναι τόσῳ ἀπηνέστερος ὅσῳ εἶχον συντελέσῃ αὐτοὶ οὗτ' οἱ πληθυσμοὶ διὰ τῆς συναγωγῆς των εἰς κατάλυσιν αὐτοῦ, διὰ συλλαλητηρίων ἐκδηλοῦσιν ἐνταῖς Νήσοις θείαν ἀγανάκτησιν.

Ἀλλ' αἱ διαμαρτυρίαι αὗται κατὰ μέτρον ἀναξίου Κράτους χριστιανικοῦ καταστέλλονται βιαίως.

Ἡ νέα δὲ διέγερσις τοῦ αἰσθήματος τῶν Νήσων, ὅτε ὀλίγον τι κατόπιν ἡ Ἑλλάς ἐμάχετο κατὰ Τούρκων καὶ Βουλγάρων, δίδει νέαν ἀφορμὴν εἰς χρησιμοποίησιν βίας καὶ πιέσεων. Ἀλλ' οὐδὲν ἰσχύουν αὗται πρὸς ἀνακοπὴν ὁρμῆς πρὸς τὰς μητρικὰς ἀγκάλας. Καὶ τοσαύτη ἔντασις προσπαθείας κατεβλήθη ὑφ' ἡμῶν τότε ἐκεῖ πρὸς ἀποκατάστασιν, ὅσῳ τόσαι ἄλλαι νῆσοι εὐτυχέστεραι ἡμῶν ἀνακατελήφθησαν ὑπὸ τῆς κοινῆς Μητροῦς. Ὅτε δὲ ἡ τύχη τούτων συζητεῖται ἐν Λονδίνῳ, σπεύδουμεν καὶ ἐκδηλοῦμεν εἰς ψηφίσματα ἐκ νέου, ποῖον ἔχει ὄνειρον. ποῖον μόνον πόθον ἔχει ὅλ' ἡ Δωδεκάνησος.

Ἀλλὰ δὲν ἐλευθεροῦται, δὲν ἐνοῦται οὔτε τότε. Ἀλλὰ καὶ ἀπόδοσις, ἂν ποτ' ἐσκοπεῖτο αὕτη, τῆς Πατρίδος εἰς τοὺς Τούρκους δὲν ἐγένετο ἐπίσης.

Ἐπέτυχεν ἡ Ἰταλία μίαν διαιώνισιν τῆς παραμονῆς ἐκεῖ μέχρι τῆς ἡμέρας ὅτε, ἐκ συνθήκης πρὸς τὰ Κράτη, μεθ' ὧν συνεμάχει τότε, μεταπίπτουσα ἐντίμως ἐκ προτέρας συμμαχίας, θὰ ἐλάβανε σὺν ἄλλοις πλέον ὥς κυρίαρχος καὶ τὴν Δωδεκάνησον.

Ἀκριβῶς δὲ ἔκτοτε ποῖον μέτρον δὲν ἐλήφθη, παρὰ τόσα πρότερα, πρὸς ἐξόντωσιν ἡμῶν ;

Ἀπελάσεις τῶν προκρίτων.

Ἀνεπάρκεια τροφίμων· ἀνεπάρκεια τροφίμων ; πείνα ἀποτρόπαιος, ἀπυστείλασα εἰς Ἀθηνὰς μὲ τὸν φοβερώτατον τῶν θανάτων ἐκεῖ κάτω ἑκατοντάδας ἀδελφῶν.

Χιλιάδες πρόσφυγες φεύγοντες ὁμοίαν τύχην, φεύγοντες

τὴν πίεσιν, ἐπληθύναμεν τὸν κόσμον τῶν Ἑλληνικῶν ἀκτῶν.

Σεῖς πῶς ἤλθετε ἐδῶ; Ποίαν φεύγοντες κατάραν, ἄστεγοι καὶ δυστυχεῖς ἐζητήσατε ἄσυλον εἰς τὸν κόλπον τῆς Μητρὸς;
Εἰς τί ἡμαρτήσατε, εἰς Θεὸν ἢ ἄνθρωπον κ' ἐστερήθητε τῆς γῆς σας;

Εἶδέ τις ποτὲ λαόν, εὐρεθέντα εἰς τὴν θέσιν, τὴν οἰκτρὰν τὴν ἄπελπιν, εἰς ἣν ἤλθομεν ἡμεῖς;

Ἔχομεν παρηγορίαν μίαν μόνην ἀληθῶς.

Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα μόνοι. Εἶναι τόσοι ἐκ τῆς Θράκης, ἄλλοι ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, φεύγοντες τὸν Βούλγαρον, φεύγοντες τὴν Τουρκικὴν βίαν καὶ ἐξόντωσιν. Καὶ ἡμεῖς φεύγομεν μίαν, χείρονα θεομηνίαν, ἐκ χειρῶν ἀγριωτέρων.

Τί θὰ δικαιολογήσῃ τὸν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐκ τῶν ταλαιπώρων Νήσων αὐστηρὸν ἀποκλεισμόν; Μὴ δὲν εἴχομεν εἰπῆ: Ἔχομεν ἐξασφάλισιν τὴν τροφοδοσίαν μας. Ἀφετέ μας ἐλευθέραν τὴν ἐπιστροφὴν ἐκεῖ. Ἀφετέ μας ἐλευθέρους νὰ τροφοδοτήσωμεν τοὺς πεινῶντας ἀδελφούς. Καὶ δὲν μᾶς ἐπέτρεψαν.

Κατηργήθησαν ἐκεῖ καθεστῶτα ἅτινα **Τοῦρκοι** ἐσεβάσθησαν.

Τὰ Σχολεῖα, ἡ ἐστία, ἡ ἀκοίμητος λαμπὰς τοῦ φωτός τῶν Νήσων μας, ὅπου ἐδιδάχθημεν τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος ὡς τὸ πρῶτον μάθημα μετεβλήθησαν εἰς τί;

Οἱ ναοί, αἱ τελεταί σας . . . Ἐμεινέ τι ὄρθιον;

Ἡ ἀπάτη, ἡ ἀπειλή καὶ ἡ βία καὶ ἡ πείνα συνωμότησαν ἀνάνδρως κατ' αὐτῆς μας τῆς τιμῆς.

Ἡ ἀπάτη ἡ ἀπειλή καὶ ἡ βία καὶ ἡ πείνα συνωμότησαν ἐπίσης εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δυνάστου, ἵνα ἀποσπάσῃ τὰς ὑπογραφὰς ἐκεῖ τῶν κατοίκων ὡς στεργόντων ἄλλο ἢ τὴν Ἐνωσιν.

Ἡ ἀνθοῦσα πρὶν πατρίς σας κεῖται εἰς ἐρείπια. Καὶ οἱ κόποι γενεῶν, ὅσα ἡ φιλοπατρία, ὅσα ἡ ἐργατικότης, ὅσα ἡ ἐντιμότης σας εἶχε στήσῃ ἀποδείξεις ὅτι εἴσθε Ἕλληνες πρὸς πολιτισμὸν ὀργῶντες εἶναι τέφρα σήμερον.

Πάντα ταῦτα διατί;

Ἐπειδὴ δὲν ἔστερξαν οἱ Δωδεκανήσιοι εἰς τὴν ὑποδούλωσιν τῶν ψυχῶν των εἰς ἐκείνους. Ἐπειδὴ ἀντέστησαν εἰς καταχθονίους πόθους. Ἐπειδὴ δὲν θέλομεν ὅχι τέτοιαν τυραννίαν ἀλλὰ καὶ διοίκησιν ἄλλην ἀγγελικωτάτην, ἂν δὲν εἶναι τῆς Ἑλλάδος, ἂν δὲν εἶνε ἡ Ἐνωσις.

Ἄς τὸ ἀκούσῃ ὁ κόσμος ὅλος:

Δὲν ἐμαρτυρήσαμεν ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους καὶ δὲν ἐπέζησαμεν τῆς δουλείας ἕξ αἰώνων, ἵνα παραδώσωμεν τοὺς γλυκεῖς ἐκείνους τόπους εἰς τὸν ἐξιταλισμὸν καὶ τὴν ἐξαφάνισιν.

Ἐφρουρήσαμεν ἐκεῖ μίαν παρακαταθήκην. Στρατιῶται

ένος ὀνείρου, ἀνεμείναμεν αἰῶνας τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ. Δορυφόροι μιᾷς ιδέας ὑπεμείναμεν δεινὰ τουρκικῆς κυριαρχίας.

Ἀλλὰ τὰ δεινὰ τὰ νέα καὶ τὸ ἄλγος τὸ παρὸν καὶ τὴν πίεσιν τὴν τώρα, δὲν ὑπέστημεν ποτέ. Ἡ στυγνὴ αὐτὴ κατάρρα δὲν ἐπέρασε ποτὲ τόσον μαύρη ἀπὸ τὰς Νήσους.

Καὶ ὑπέστημεν καὶ ταύτην καὶ δὲν ὑπεκύψαμεν.

Ἀλλ' ἂν τίποτε δὲν μένει, παραμένει ἐν τούτοις ἓν, ἡ ψυχὴ τῶν Νήσων μας. Ἡ ψυχὴ μας ἄθικτος. Στομωθεῖσα εἰς τὰς πικρίας. Καὶ διακηρύττομεν :

Δὲν ἐστέρξαμεν ποτὲ κατοχὴν Ἰταλικήν.

Διαμαρτυρόμεθα κατὰ πάσης ἀποπείρας, κατὰ πάσης πράξεως, ἥτις δῆθεν θέλει δείξῃ εὐχαρίστησιν ἡμῶν πρὸς παραμονὴν ἐκεῖ αἰωνίαν καθεστῶτος ἀμειλίκτως μισητοῦ.

Διαμαρτυρόμεθα ἐξ ὀνόματος ἐκείνων ὅσοι μένουσιν ἐκεῖ, ἄλλοι τόσοι Προμηθεῖς δέσμιοι εἰς Καύκασον. Βίᾳ συνεχόμενοι, μὲ τὴν λόγχην λάμπουσιν ἄνωθεν τῶν κεφαλῶν των παραγγέλλουν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐδῶ καταφυγόντας. Παραγγέλλει ἡ Πατρίς :

« Εἶθε σεῖς ἐλεύθεροι καὶ γενῆτε κήρυκες ἐξ ὀνόματος ἐμοῦ, ὅτι ἐν ἐπόθησα : **Ἐνωσιν ἢ θάνατον.** »

Εἶθε σεῖς ἐλεύθεροι καὶ γενῆτε κήρυκες, ὅτι μαρτυρῶ ἀκόμῃ. Μαρτυρῶ ἀλλ' ἴσταμαι !

Ποταμοὶ αἱμάτων τόσοι ἐπὶ πέντε ὅλα ἔτη δὲν ἐχύθησαν ματαίως. Ἡῶξῃσα τὸ ρεῦμά των μὲ τὸ ἰδικόν μου αἷμα, ἐχυσαν τὸ αἷμα των οἱ υἱοί μου εἰς τὰς μάχας καὶ σειρὰν μακρὰν ποιοῦσιν οἱ πεσόντες καὶ πληγέντες μόνον δι' ἓν ἰδεῶδες. Δι' ἀπειλευθέρωσιν καὶ τοῦ κόσμου ἐκ τῆς βίας καὶ ἀποκατάστασιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μητρὸς καὶ τοῦ ἐλαχίστου βράχου, ὅσοι πλέουν γύρω μου. »

Καὶ ἡμεῖς οἱ συνελθόντες, χιλιάδες ἡμεῖς τόσαι ἀποκοπεῖσαι τῆς Πατρίδος, πρόσφυγες ἀποκλεισθέντες καὶ ἐξόριστοι ἐκεῖθεν ἀντιπαραγγέλλομεν πρὸς τὴν δύστηνον Πατρίδα.

« Θάρρει Δωδεκάνησος. Εἴμεθα ἡμεῖς ἐδῶ. Ἐβροντοφωνήσαμεν καὶ βροντοφωνοῦμεν πάλιν πρὸς τοὺς σήμερον Κριτὰς τῶν τυχῶν τῆς οἰκουμένης :

Ἄν δὲν εἴπετε ψευδῶς ὅσα ἐκηρύξατε, ἂν οἱ λόγοι Σας ἐκεῖνοι δὲν ἡπάτων τοὺς λαούς, ἂν συνηγωνίσθημεν πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ δικαίου ἐπὶ τῆς γῆς, ἀναμένει **Ἐνωσιν** ὅλ' ἡ Δωδεκάνησος. Θέλομεν ἡμεῖς πατρίδα ἐλευθέραν ἡνωμένην, ἡνωμένην ἀκεραίαν μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος εἰς ἓν σῶμα ἄσρηκτον. Θέλομεν ἀνάπαυλαν ἐκ τῶν τόσων συμφορῶν, μίαν παῦσιν τῶν δεινῶν, τὴν ἐκπλήρωσιν ὀνείρου, πόθων, ἑκατονταετηρίδων. Ἀξιοῦμεν **Ἐνωσιν**. Ἀξιοῦμεν **Ἐνωσιν** ὅλης τῆς Δωδεκανήσου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος. **Ἐνωσιν ἢ θάνατον.**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023473

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

- Γ. Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ** : Οἱ Ἑνωτικοὶ πόθοι τῆς Δωδεκανήσου
 : Les vœux séculaires du Dodécanèse.
 : The national aspirations of the Dodecanesians.
 : Τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα.
 : La question du Dodécanèse.
 : Ἡ ἐν Ἀθήναις Γ. Συνέλευσις καὶ τὸ Συλλαλητήριον τῶν Δωδεκανησίων τῆς 24 Φεβρουαρίου 1919

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

- Τὸ ζήτημα τῆς Ἀστυπαλαίας (Ἐφημ. «Νέα Ἑλλάς» 9-12-1918)
 Ἡ Δωδεκάνησος ὑπὸ τοῦ Τούρκου καὶ τοῦ Ἰταλοῦ («Τὸ Μέλλον» τευχ. Β' καὶ «Ἀστραπὴ» φύλ. 19, 20, 21, 22, 23, 24) 19).

- ALEX. PALLIS** : Dodécanesos
 : Ἡ Δωδεκάνησος